

REDAKTION:

Danmark:

Per Nellemann Bang
Furesølund 20
DK-2830 Virum
(ansvh.)

Norge:

Helene K. Laukeland Charlotte Lie
Hjalmar Johansens vei 6 Jørundsgate 4
N-7020 Trondheim N-7030 Trondheim

Sverige:

Jack Bergen Håvard M. Arnljot
Jämsunda Ögonkliniken
S-370 33 Tving SE 881 04 Sollefteå Sjukhus

Island:

Finland:

Henrik Teir
Öringsgränden 10 D, Gäddvik
FIN-02170 Esbo

Redaktionens adresse:

Oftalmolog
c/o Grafia ApS
Vandtårnsvej 100
DK-2860 Søborg
Tlf. +45 39 69 32 30
oftalmolog@grafias.dk

Manuskripter leveres elektronisk til
oftalmolog@grafias.dk

Distribution:

Kvartalsvis frit til medlemmer
(samtlige øjenlæger i Norden)
Andre: Årsabonnement DKK 300,-
Adresseændring bedes meddelt redaktionen.

Grafisk Produktion:

Grafia ApS
Vandtårnsvej 100 · 2860 Søborg
Tlf. +45 39 69 32 30
Fax +45 39 69 39 99
grafias@grafias.dk

ISSN 0108-5344
© 1999 by oftalmolog
www.oftalmolog.com

Næste nummer af oftalmolog udkommer
juni 2011.
Deadline er 10. maj 2011.

Annoncer:

Henvendelse til
oftalmolog@grafias.dk
Telefon 39 69 32 30

Materiale leveres elektronisk i trykklar form
til oftalmolog@grafias.dk

Adresseændring

bedes meddelt på oftalmolog@grafias.dk

Indhold

Synspunkt	2
Øjets linse – det fældende bevis	3
Tør du ikke selv bli brillefri doktor?	11
Tonometre – deres fordele og ulemper	13
Uddannelsen til optometrist i Danmark – og det øvrige Norden	16
Årsmøde i Foreningen af svagsynsspecialister (FASS)	18
Oftalmologs historie	21
Vinbjergsneglens øjne	23

Forside:

Læs artiklen side 3 "Øjets linse – det fældende bevis"

Optometrister, – hot eller avlastning?

Optometristutbildningarna blir allt mer vanliga – finns nu även i Skandinavien. Och optometristerna talar om "branchglidning" mellan oftalmologi och optometri.

Man har planer på att förestå amblyopibehandling, kontroll av retinala förändringar hos diabetiker och uppföljning av glaucompatienter. Här i Sverige är detta inget nytt tänk, – vi har redan sjuksköterskor som gör gastroscopier och andra kvalificerade undersökningar. De har fått "delegering" och samarbetar med läkare.

Skillnaden mellan läkare och annan personal är "Det egna sjukvårdsansvaret" och "Legitimationen" som läkarna har – och kan förlora! Utan detta risikerar "annan" personal att drabbas av "Kvacksalverilagen". Med dessa spelregler föreställer jag mig en framtid med fruktbart samarbete grupperna emellan, - en avlastning alltså.

Jack Bergen

"Du har grøn stær, jeg henviser dig til optometristen!"

I dette øjnernummer af oftalmolog forklarer studierektor på Optikerhøjskolen, Svend-Erik Runberg, at optometristere er blevet professionsbachelors på lige fod med andre mellemfaglige uddannelser. Det giver god mening og stort tillykke med titlen og den nye uddannelse.

Det bliver imidlertid problematisk, når han forestiller sig, at optometristere med kandidatuddannelse i en ikke fjern fremtid skal "foretage synsudmåling af børn, skeleudredning og amblyopibehandling, monitorering af retinaforandringer (aldersbetingede, diabetiske) og glaucompatienter", selvom han skriver, at det skal være i tæt samarbejde med øjenlæger i praksis og på sygehuse.

I hvilket regi dette skal foregå, nævner Runberg nemlig ikke. Er det i optometristernes butikker eller som i dag ansatte hos øjenlæger eller på hospitalsafdelinger?

Glaucomspørgsmål kræver, at man mestrer papillo- og gonioskopi. Og vil optometristerne mon oftalmoskopere de små børn, så retinoblastomer ikke bliver overset? Vi er langt inde på speciallægens kerneområde her, og det gælder også de andre sygdomsgrupper, Runberg nævner. Men selv monitorering i tæt samarbejde med øjenlæger er svært at forestille sig. For betyder det, at øjenlægen stiller diagnosen og fortæller patienten: *Du har grøn stær, jeg henviser dig til optometristen!?* Og skal denne herefter sende patienten tilbage til øjenlægen i ny og næ, hvis medicinen giver bivirkninger, trykket stiger, eller synsfeltet forværres? Det vil blive et syndigt rod, og der vil opstå misforståelser, usikkerhed og dårlige patientforløb.

Den økonomiske side af sagen omtaler Runberg ikke. Skal kunden selv betale, eller skal ydelsen dækkes af det offentlige? Og vil en screening/monitorering i optometri-regi overhovedet være samfundsøkonomisk forsvarlig ud fra en cost-benefit analyse, uanset hvordan det finansieres?

Der er brug for mest mulig kvalitet i behandlingen og ikke discountløsninger. Så jeg ser frem til, at Runberg præciserer optometristernes nye rolle og økonomien bag. Kan det komme patienterne til gode, må vi som læger selvfølgelig være åbne over for nye måder at gøre tingene på. For patientens tarv er det vigtigste. Men lad mig slå fast, at udredning, behandling og opfølgning af sygdomme entydigt er en lægeopgave.

Peter Fahmy

Oftalmolog udkommer fire gange årligt og redigeres af nordiske øjenlæger for at informere om emner af fælles interesse for øjenlægerne i Norden, praktiserende såvel som forskere. Tidsskriftet er reklamefinansieret. Distribueres gratis til samtlige øjenlæger i Norden, og til abonnerende optikere og institutioner.

Artiklernes synspunkter er forfatterens egne og deles ikke nødvendigvis af redaktionen.

Kollegiale annoncer på maks. fire-fem linier kan indrykkes mod betaling af 500 kroner ekskl. moms.